

Delårsrapport aug 2023

Vatten och avlopp

Innehållsförteckning

1 Nämndens ansvar och uppdrag	2
2 Sammanfattning.....	2
3 Måluppföljning per delåret 2023	2
3.1 Hög kvalitet	2
3.2 Stor valfrihet.....	3
3.3 Hög attraktivitet	3
3.4 Hög effektivitet.....	3
3.5 Stark utveckling	4
4 Personal	5
5 Ekonomi	5
5.1 Driftredovisning.....	5
5.2 Alla prognoser	6
6 Investeringar	6
7 Risker	7

1 Nämndens ansvar och uppdrag

VA-verksamheten ansvarar för att inom respektive verksamhetsområde förse alla abonnenter med dricksvatten och omhänderta avloppsvatten på ett miljöriktigt sätt. Danderyds kommun är medlem i två kommunalförbund, Norrvatten som producerar och levererar dricksvatten till kommungräns samt Käppalaförbundet som tar hand om och renar spillvattnet.

2 Sammanfattning

VA-verksamheten har en stor upparbetad VA-fond. Under flera år har ansträngningar gjorts för att återföra denna fond till VA-abonenterna och samtidigt hitta en balans mellan VA-fond och resultat. Prognosen visar på ett resultat mer i linje med budgeterat jämfört med tidigare under året. VA prognostiserar därmed en ökad grad av underfinansieringen i jämförelse med tidigare prognoser. Det ger en snabbare återbetalning av fonden vilket givetvis kan komma att påverka framtida taxejusteringar.

3 Måluppföljning per delåret 2023

Prognosen ger en blandad bild av måluppfyllnaden. Driftstörningarna fortsätter att öka samtidigt som genomförda projekt håller sig inom den budgeterade nivån. Samtidigt kan variationen i driftstörningar vara betydande under året varför årsbokslutet får fälla det slutgiltiga avgörandet hur trenden fortsätter gällande driftstörningar. Vissa indikatorer saknar en bedömning eftersom utfallet endast erhålls på årsbasis.

3.1 Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakten med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

3.1.1 VA-verksamheten ska ha en god kommunikation med medborgarna.

Bedömning

■ Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Kommunikation	1	2		→

3.2 Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan göra val inom den kommunalt finansierade servicen, anpassat efter individuella önskemål och förutsättningar.

3.3 Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

3.3.1 Danderydsborna är nöjda med VA-verksamheten

Bedömning

— Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Kommunens arbete för att säkerställa tillgången på dricksvatten är bra		91%	—	—
Provresultat	0	3	●	→

3.4 Hög effektivitet

Danderyds kommuns olika verksamheter samverkar och prioriterar noggrant för att uppnå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska sträva efter att ha en låg kommunalskatt.

3.4.1 Danderyds kommun har ett friskt kommunalt dricksvatten med en robust vattenförsörjning

Bedömning

— Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Antal vattenläckor	22	23	■	↘
Minst ett genomfört projekt som syftar till ökad robusthet i VA-nätet	1	1	●	→

3.4.2 Danderyds kommuns VA-verksamhet är kostnadseffektiv genom att kostnadsmedvetet minska ovidkommande vatten

Bedömning

— Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Andel inläckage		<2,5	—	—
Minst ett projekt per år som syftar till mindre ovidkommande vatten	1	1	●	→

3.4.3 Förnyelsetakten ska vara långsiktigt hållbar och uthållig över tid.

Bedömning

— Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Förnyelsetakt		135	—	—

3.4.4 Danderyds kommun har en tillfredställande spillvattenhantering.

Bedömning

— Bedömning av måluppfyllelse ej gjord

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Tillfredställande spillvattenhantering	26	40	■	↘

3.5 Stark utveckling

Danderyds kommun strävar kontinuerligt efter att utveckla och förbättra den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

4 Personal

Tabellen nedan visar antal personer och antal årsarbetare per augusti jämfört med föregående år

		Antal personer	Antal årsarbetare	Antal årsarbetare 2022	Förändring
Månadsavlönade	Tillsvidare	5	5,00	6,0	-1,0
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	5	5,00	6,0	-1,0
Övriga anställningsgrupper	Visstid	1	0,00		0,0
Övriga anställningsgrupper	Samtliga Anställningsformer	1	0,00		0,0

Tjänsten som kart- och GIS-ansvarig inom VA-verksamheten är sedan en tid vakant. Rekrytering har genomförts utan positivt resultat. Vakansen löses för närvarande med extern konsult hjälp. Det fungerar bra, men är ingen långsiktig lösning.

5 Ekonomi

För delåret till och med augusti visar VA-verksamheten ett negativt resultat på 4,8 miljoner kronor. För helåret 2023 prognostiserar därmed VA-verksamheten en negativ avvikelse mot budget med 0,8 miljoner kronor vilket motsvarar 10 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på en felkontering under 2022 med 2 miljoner kronor vilket påverkar resultatet positivt samt ett tapp i intäkterna på prognostiserat 2,3 miljoner kronor under perioden

5.1 Driftredovisning

Tabellen visar VA-verksamhetens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Utfall Aug 2023	Budget Aug 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Intäkter	52,5	54,7	80,8	82,0	-1,2	1%	86,9
Kostnader	-57,3	-60,0	-88,0	-90,0	2,0	2%	-86,9
Nettokostnader	-4,8	-5,3	-7,2	-8,0	0,8	10%	0,0

VA-verksamheten konstaterar att intäkterna inte följer budgeterad nivå. Fram till och med augusti har intäkterna en negativ avvikelse på 2,2 miljoner kronor. Analys pågår kring orsaken till detta. VA-verksamheten ser idag inte varför denna trend skulle fortsätta och prognostiserar en minskning med 1,2 miljoner kronor på årsbasis.

Kostnader för reparation och underhåll visar på en negativ avvikelse på knappt två miljoner kronor. Antalet driftstörningar ökar och med det ökar också kostnaden för att åtgärda dem. En ökad förnyelsetakt kan på sikt minska antalet driftstörningar, men också andra faktorer spelar in såsom väderförhållande, användningen av fettavskiljare och vad användarna av spillvattensystemet spolar ner. Det finns också en stor osäkerhet kring hur spillvattenkostnaderna till Käppalaförbundet kommer att utvecklas. Ett beslut från Käppala under november månad kommer att ge klarare besked. Volymen filmningar har reducerats, vilket ger en viss positiv inverkan på resultatet hittills.

5.2 Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar VA-verksamhetens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

Ansvar (mnkr)	Budget helår 2023	Prognos 1 Helår 2023	Prognos 2 Helår 2023	Prognos 3 Helår 2023
Vatten och avlopp	-8,0	-6,0	-6,0	-7,2
Summa Vatten och Avlopp	-8,0	-6,0	-6,0	-7,2

6 Investeringar

Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 57 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 18 miljoner kronor.

Projekt	Utfall Aug 2023	Budget Aug 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Klart år
Reinvestering pumpstationer	11,3	25,3	20,0	38,0	18,0	24%	2024
Övriga VA - investeringar	30,2	24,7	37,0	37,0	0	0%	2023
Summa Alla projekt	41,5	50,0	57,0	75,0	18,0	24%	

Reinvestering pumpstationer

Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 20,0 miljoner kronor. På grund av kostnadsökning som tillkommit under projektets gång fastställde kommunstyrelsen den 8:e maj 2023 genom disponering en total projektbudget på 73,0 miljoner kronor. Pumpstationsförnyelsen kommer att fortsätta i oförminskad takt och förväntas slutföras 2024.

Övriga VA-investeringar

Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 37 miljoner kronor vilket innebär ingen avvikelse mot budget. De projekt som planeras för 2023 är fördelade över hela kommunen och i princip alla kommer att genomföras med schaktfria metoder alltså infodring av befintliga ledningar. Andra pågående projekt utöver ledningsnätsarbete avser i huvudsak beredskapsåtgärder såsom reservkraft och omlokalisering av tryckstegringsstationer.

Ett av de investeringsarbeten som pågår har fått stoppats då nätägaren för el hade missat VA-verksamhetens avisering om arbete. Kontraktssumman på det aktuella arbetet uppgår till 5,3 miljoner kronor. Det är i dagsläget inte klart när arbetet kan återupptas, men det bedöms kunna genomföras under året.

Övriga VA-investeringar bedöms hålla budgeterad nivå på årsbasis

Tidsbestämda projekt	Beslutad totalbudget	Ack utfall Aug 2023	Total prognos	Avvikelse mot totalbudget	Avvikelse mot totalbudget %	Klart år
Reinvestering pumpstationer	73,0	54,2	73,0	0,0	0%	2024
Summa alla projekt	73,0	54,2	73,0	0,0	0%	

Pumpstationsförnyelsen fortgår med två kontrakterade aktörer. Den ena av dessa aktörer har dock presenterat ett mycket stort antal ändrings- och tilläggsarbeten som VA-verksamheten inte har godkänt. Av den anledningen har VA-verksamheten innehållit medel. Det är svårt att förutsäga det slutgiltiga resultatet för närvarande. På grund av kostnadsökningar som tillkommit under projektets gång fastställde kommunstyrelsen den 8:e maj 2023 genom om disponering en total projektbudget på 73,0 miljoner kronor. Pumpstationsprojekten har augusti 2023 en ackumulerad kostnad på 54,2 miljoner kronor.

7 Risker

Räntenivån i samhället fortsätter att öka. VA-verksamheten betalar den faktiska upplåningsräntan varför räntenivån ger en direkt påverkan. Detta medför en risk för att kapitalkostnaderna kommer att öka både nu och framöver.

VA-verksamheten har en förnyelseplanering som syftar till en långsiktigt hållbar reinvesteringssvolym. Med den nuvarande investeringsbudgeten är det svårt att uppnå den förnyelsetakt som erfordras för att långsiktigt upprätthålla en hållbar nivå. VA-verksamheten pausar de investeringar som inte är påbörjade för att anpassa investeringsvolymen till beslutad budget. I det korta perspektivet är förskjutningen hanterbar men långsiktigt finns det behov av att öka reinvesteringstakten.

Klimatförändringarna medför och kommer framöver att medföra alltmer förändrade förutsättningar för VA-verksamheten. Frånvaro av ett isolerande skyddstäck i form av snö på vintern och antalet nollgenomgångar under samma årstid riskerar att utsätta VA-ledningarna för

ökade påfrestningar. Risken är att driftstörningar ökar i takt med följdverkningar av klimatförändringarna.